

3.10.2022

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNY

benyújtva a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseleje nyilatkozatát követően

az eljárási szabályzat 132. cikkének (2) bekezdése alapján

Mahszá Amíni haláláról és a nőjogi tüntetők Iránban történő elnyomásáról
(2022/2849(RSP))

**Marco Campomenosi, Marco Zanni, Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi,
Silvia Sardone, Jaak Madison, Harald Vilimsky, Joachim Kuhs, Bernhard
Zimniok**
az ID képviselőcsoport nevében

B9-0425/2022

**Az Európai Parlament állásfoglalása Mahszá Amíni haláláról és a nőjogi tüntetők Iránban történő elnyomásáról
(2022/2849(RSP))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Iránról szóló korábbi állásfoglalásaira,
 - tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára (1948),
 - tekintettel a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára (1966), amelynek Irán is részes fele,
 - tekintettel a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni, 1985. évi ENSZ-egyezményre,
 - tekintettel a gyermek jogairól szóló 1989. évi ENSZ-egyezményre,
 - tekintettel az iráni alkotmányra és azon belül különösen a kínzás és az önkényes fogva tartás elleni biztosítékokra,
 - tekintettel az Iráni Iszlám Köztársaság emberi jogi helyzetével foglalkozó különleges előadó legutóbbi jelentésére,
 - tekintettel az Open Doors szervezet „World Watch List” elnevezésű, 2022. évi jelentésére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel Mahszá Amíni, egy 22 éves iráni kurd nő, aki eredetileg a kurdisztáni Szakkezből származik, meghalt, miután 2022. szeptember 16-án kómába esett azt követően, hogy Teheránban letartóztatta őt az muszlim fejkendőviselési szabályozások nyilvános végrehajtásáért felelős erkölcsrendészet; mivel azért tartóztatták le, mert fejkendője nem felelt meg a kormány fejkendőkre vonatkozó kötelező normáinak; mivel a rendőrség azt állította, hogy szívelégtelenségben vesztette életét, és halálát „sajnálatos” incidensnek minősítette; mivel további bizonyítékok azt mutatják, hogy halálos ütésekert szenvedett;
- B. mivel a nők elnyomása az iszlám tagadhatatlan jellemzője; mivel az Iszlám Köztársaság működésének első napjai óta Iránban korlátozzák a nők jogait, és számos törvényt vezettek be, beleértve a kötelező fejkendőviselés érvényesítését is;
- C. mivel a „kötelező fejkendőviselési” törvény és a „szabálytalan fejkendőviselés” vádja értelmében az iráni nőktől megtagadják a szabadsághoz való legalapvetőbb jogaikat, és zaklatják, letartóztatják, bebörtönzik, megkínózzák, megkorbácsolják, sőt meg is gyilkolják őket a rájuk kivetett elnyomó törvényekkel való szembeszegülés miatt;
- D. mivel az ügy reflektorfénybe helyezte a nők elnyomását Iránban, és tiltakozásokat váltott ki a fejkendőviselési törvények és a rezsím általi, az iráni nép legalapvetőbb

jogaival szembeni erőszakos fellépés ellen;

- E. mivel Mahszá Amíni halála az első nagyszabású ellenzéki tüntetést váltotta ki Irán utcáin 2019 óta, amikor is a hatóságok leverték az üzemanyagárok elleni tiltakozásokat, ami 1500 ember halálához vezetett;
- F. mivel támogatásuk kifejezése érdekében sok nő – a rendőrökkel szemben bátran kiállva – az utcára vonult, és eltávolította fejkendőjét, sok esetben akár fel is gyújtva azt, és mivel sok nő a nyilvánosság előtt a haját is levágta;
- G. mivel a tiltakozások mind a 31 tartományban 162 városra gyűrűztek tovább; mivel az elmúlt két hétben az elnyomó állami erők által meggyilkolt békés tüntetők száma, akik demokratikus jogaik megszerzése érdekében változásokat követeltek, 2022. szeptember 28-áig meghaladta a 240 embert, és több mint 12000 embert tartóztattak le;
- H. mivel szolidaritást tanúsítottak a világ számos részén, többek között Afganisztánban is, ahol 25 nő tiltakozott az iráni nagykövetség előtt, és az iráni tüntetéseken használt „Nők, élet, szabadság!” jelmondatot skandalta, mielőtt a tálib erők a levegőbe löve felozlatták őket;
- I. mivel az iráni biztonsági erők továbbra is olyan tüntetőket céloznak meg, akik ellenzik az országban a nőkre vonatkozó konzervatív öltözködési szabályokat; mivel a tüntetők elleni közelmúltbeli fellépés során az iráni erők állítólag meggyilkolták Hadísz Nadzsafit, egy 20 éves iráni nőt, akinek videója, amelyben hátraköti kendőzetlen haját és bátran belép a tiltakozók közé, villámgyorsan elterjedt az interneten; mivel a jelentések szerint lövések érték a hasán, a nyakán, a szívéen és a kezén;
- J. mivel 13 ember halálát okozta Irak kurdisztáni régiójában, hogy Irán rakétákat és katonai robotrepülőgépeket indított iráni kurd ellenzéki csoportok állítólagos bázisai ellen a Mahszá Amíni halála miatti tüntetések támogatásában játszott szerepük miatt; mivel ez hibás ürügy, és az események lefolyásának félrevezető értelmezését segíti elő;
- K. mivel Ebrahim Raisi iráni elnököt és vallási vezetőt, akit már 1988-ban a teheráni „halálbizottság” tagjaként a nemzetközi jog szerinti múltbeli és folyamatban lévő bűncselekmények elkövetésével összefüggésben azzal vádoltak meg, hogy politikai másként gondolkodók ezreit üldözte, szisztematikus megkülönböztetést és büntetlenséget mozdított elő, valamint iráni állampolgárokat, köztük nőket, sőt gyermekeket önkényesen és törvénytelenül meggyilkolt;
- L. mivel a rezsim azáltal, hogy Irán nagy területein megszakítja és megszünteti az internetkapcsolatot, arra törekszik, hogy megakadályozza a tiltakozásokról szóló hírek és képek továbbítását és terjesztését, hogy leplezze a felkelés valódi nagyságát, és ellehetetlenítse a tüntetők lemeszárlásának és elnyomásának mértékével kapcsolatos leleplezéseket;
- M. mivel az Iszlám Köztársaságban zajló jogalkotási fejlemények még inkább aláásták a gondolat, a vallás és a meggyőződés szabadságához való jogot; mivel az Open Doors szervezet Iránt a kilencedik helyre sorolja azon 50 ország közül, ahol a keresztényeket a legjobban üldözik; mivel a muzulmán hitről a kereszténységre áttérőket különösen fenyegeti az üldöztetés veszélye; mivel aggályok merültek fel a büntető törvénykönyv

azon módosításai miatt, amelyek értelmében a kereszténység üzenetének terjesztése büntetőjogi eljáráshoz vezethet;

- N. mivel Irán nem ismeri el a kettős állampolgárságot, és az uniós-iráni kettős állampolgárokat továbbra is letartóztatják, és gyakran használják őket arra, hogy befolyást gyakoroljanak az államok közötti kapcsolatokban; mivel Iránban legalább egy tucat uniós állampolgárt tartanak önkényesen fogva, többek között Fariba Adelkhah francia-iráni akadémikust, Nahid Taghavi német-iráni állampolgárt és Dr. Ahmadreza Djalali svéd-iráni állampolgárt;
1. határozottan elítéli Mahszá Amíninek az erkölcsrendészet általi letartóztatását követő halálát; kéri halálának független, átlátható és hiteles kivizsgálását, valamint a felelősök elszámoltatását;
 2. aggodalmát fejezi ki a nők helyzete miatt Iránban, akiknek jogait az Iszlám Köztársaság első napjai óta korlátozzák; aggodalmát fejezi ki továbbá a kötelező fejkendőviselésről szóló törvényekkel kapcsolatban, amelyeket hatályba léptettek és végrehajtanak;
 3. szolidaritását fejezi ki a nőkkel és más tüntetőkkel, akik az utcákra vonultak, és határozottan kiállnak a rendőrökkel szemben, hogy követeljék demokratikus jogaik tiszteletben tartását; hangsúlyozza, hogy az iráni nők e bátor fellépése egyetemes jelentőséggel bír az elnyomás elleni küzdelem, a nők jogainak védelme, valamint a lelkiismereti, vallási és öltözködési szabadsághoz való jog tekintetében, míg az iráni kormány által vezetett elnyomás e jogok, valamint a férfiak és nők egyenlő méltóságának tagadását jelenti;
 4. határozottan elítéli az iráni tüntetők kegyetlen leverését, és felszólítja az iráni rezsimet, hogy hagyjon fel a saját polgárai elleni folyamatos, szisztematikus és elfogadhatatlan erőszakkal, és haladéktalanul engedje szabadon a méltánytalanul fogva tartott személyeket;
 5. mély sajnálatát fejezi ki az EU reakciója és a muzulmán fejkendővel kapcsolatos mögöttes kérdések értékelésének elmulasztása miatt; megjegyzi, hogy az EU reakciója rendkívül problematikus kettős nyelvezetet mutat, amely egyrészt támogatja az emancipációért küzdő iráni nőket, másrészt előmozdítja a muzulmán fejkendő Unión belüli viselését; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az EU azzal indokolja ezt a kétértelmű álláspontot, hogy egyszerre áll a szabadság és a tolerancia oldalán;
 6. emlékeztet arra, hogy az EU számos alkalommal támogatta finanszírozás vagy hivatalos kommunikáció révén a muzulmán fejkendő viselését, például az Európai Ifjúsági Nap, a „Szabadság fejkendőben” kampány, a Bizottság és a FEMYSO iszlamista szövetség közötti partnerség, vagy az Európai Innovatív Tanítási Díj odaítélése alkalmából, amely egy fejkendőt viselő kislányt ábrázol; elítéli ezeket az intézkedéseket, és felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja felül az ezzel kapcsolatos politikáját, és haladéktalanul hagyjon fel a radikális iszlámhoz való kapcsolódással gyanúsított bármely egyesület finanszírozásával;
 7. elítéli az internetkapcsolat iráni rezsím általi leállítását, és hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az iráni nép szabadon és akadálytalanul hozzáférjen az internethez;

8. felhívja a tagállamokat, hogy gyakoroljanak nyomást az iráni rezsimre annak érdekében, hogy véget vessenek az iráni nép elnyomásának, és szüntessék meg a terrorizmus támogatását Európában, például Aszadollah Aszadi iráni diplomata esetében, akit Belgiumban egy bombamerénylet miatt 20 év börtönbüntetésre ítélték, valamint a világ más részein is;
9. felhívja a tagállamokat, hogy fokozzák erőfeszítéseiket az uniós tagállamok Iránban méltánytalanul fogva tartott kettős állampolgárai helyzetének javítása érdekében;
10. ismételten aggodalmát fejezi ki a politikai foglyok helyzete miatt, akiket nem megfelelő körülmények között, gyakran tisztességtelen bírósági eljárásokat követően tartanak fogva; aggodalmát fejezi ki a magánzárkában való elzárás rendszeres és hosszan tartó alkalmazása, az önkényes letartóztatás és fogva tartás, valamint az orvosi kezelésekhöz, látogatásokhoz és az eltávozásokhoz való hozzáférés megtagadása miatt, ami sérti Irán nemzetközi kötelezettségeit;
11. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy egy uniós diplomata részt vett Ebrahim Raisi iráni elnök 2021. augusztusi beiktatásán, miközben számos európai ország bojkottálta az ünnepséget;
12. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy tiszteletben tartsák a gondolatszabadsághoz, a vallásszabadsághoz – beleértve a vallásváltást is – és a meggyőződéshez való jogot, amely egyetemes emberi jog; felkéri a tagállamokat, hogy támogassák az iráni keresztény kisebbségeket;
13. felszólítja az Európai Uniót, hogy határozottan lépjen fel a nők és lányok emancipációja és egyenlő méltóságának elismerése mellett;
14. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének / az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az ENSZ főtitkárának, valamint az Iráni Iszlám Köztársaság legfőbb vezetőjének és elnökének.